

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничім Домі, на роуі вулиці Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ТАМ, ДЕ БУШУВАЛА ПОВІНЬ.

В цьому числі "Укр. Роб. Вістей" ми містимо фотографію з тих місцевостей Підкарпаття, де минулої осені бушувала страшна повінь. В дальніших числах подамо більше фотографій. Фотографії ці надіслав до Комітету Допомоги Жертвам Повені т. І. Навізівський, який відвідав всі найбільш зруйновані місцевості, роздаючи потерпілим допомогу, що її склали українські робітники й фермери в Канаді. Допомогу примушений був товариш Навізівський роздавати сам (за допомогою місцевих бідніших селян), бо, як відомо, польсько-шляхетська влада закрила львівський і повітові робітничо-селянські комітети.

В останньому листі, що його надіслав т. Навізівський до Комітету Допомоги у Вінніпегу (лист писаний 3. травня у Львові), він дослівно лише ось що:

"Дорогі Товариші!

Посилаю Вам знову мій черговий коротенький звіт і де-що з фотографій моїх (сам фотографував. — Замітка Редакції) і куплених. Цим разом і відвідав такі повіті й села, в яких роздавав допомогу:

Повіт Сколе — села: Гребенів, Межироди, Стинава вишня Стинава нижня.

Повіт Долина — села: Княжолуки, Тяпче, Гошів, Перегінсько.

Повіт Косів — села: Устерки, Ферескула, Яблонця, Гринява.

З дотеперішніх моїх обсервацій найбільше знищений повіт Косів, головню ті села, що лежать над обома Черемошами. Шкоди колюсальні в майні і в людях. Нарід, оті наші Гуцули, загубає в задижнях, не то без хліба, але без бараболки. Описати все те — нема сил.

І мені цей повіт дався в знаки — нема колій і треба було тигнутися в гори (недалеко Черногори) фірою, і то в слоту і сніговіцю. Були дні, де мусів робити поверх 100 кілометрів фізиком, втікаючи перед гірськими засипами доріг.

Тепер вибираюся в Снятин і Надвірну, а відтак, мабусть, "гуд бай" Галичина, бо й часу нема і грошей нема вже.

Здоровлю Вас ширю Навізівський."

Про тяжке, просто розлучиле положення на землях, де бушувала повінь, свідчать також листи, що їх отримує наш Комітет Допомоги з Буковини й Галичини. В листах потерпівші дякують за прислану допомогу і благають дальшої допомоги, опісуючи тяжке, безвихідне положення. Пишуть і дякують цілі громади, і подки навіть з урядовими печатками; пишуть поодинокі особи і в листах просять бога, щоб він відслав щастя й здоров'я тим, що прислали їм допомогу.

Ось перед нами лист селянина з села Гребенів, повіт Сколе, Василя Бичковича. Він пише: "Подяка до вас браття і привіт до усіх краєвців. Першу подяку складають усі браття, що дістали запомогу, яку ви нам прислали. Жилаємо ми вам, від бога многая й благая літа, най-він вас нагородить стократно" — і далі в такому дусі.

Ми не дивимося на те, що цей бідачисько сподіється, що справді бог, в якого він, як видно, це вірить, нагородить жертвовців. Ми знаємо, що цей нещасний селянин сидів без куска хліба, що його клантик города коло хати вода занесла камінням, що він буквально загубає.

Другий лист від громади села Княжолуки, повіт Долина, лист "урядовий", бо писаний самим "начальником" громади і з печаткою. Лист звучить:

"До Канадійського Комітету Допомоги Жертвам Повені в Східній Галичині і Буковині.

Зверність громади села Княжолуки, пов. Долинського, повіт Долинського, в імені громади складає ширю подяку Канадійському Комітету і всім жертводавцям за одержану допомогу.

Княжолуки, дня 27. квітня 1928.

Начальник Громади Лютан Николаї.

З села Верчани, стрийського повіту, селяни за підписом Івана Макара, Івана Маркоця й Володимира Нагорняка, підписаних за комітет, опісують своє горе й горе дооколичнісіх сіл та висловлюють свою подяку. Вони пишуть:

"Ми, селяни й робітники Верчани, повіт Стрий, складаємо Вам сердечну подяку за Ваш ширий дар запомогівий для нашого села. Ще не загоїлися в наших оселях рани від світової війни, як прийшла страшна повінь 30. серпня 1927 р., залаяла наші поля і винищила все на полях і городах, не залишивши нам ані одної бульби. Ви, браття робітники й селяни в Канаді, відчули серцем наше горе, наше оплакание життя в старім краю й приїхали нам з допомогою. Делегат Ваш прибув до нас три дні перед великодними святами і не одній бідній вдові, не одному бідному чоловікові втер слезу.

Наше село стягнуло на себе ненависть усіх українських і польських панських партій, бо в часі виборів до польського союму 4. березня голосувало все, як один муж, на селянсько-робітничого кандидата. Бо ми віримо в гасло — "робітничо-селянський уряд", яке лунає по цілій земській кулі. І нема сили, що його спинила-б. Ми віримо, що в короткому часі побідоно піднесемо свій робітничо-селянський прапор".

Далі в листі опісуються, що в стрийському повіті зібрано 8,000 голосів на робітничо-селянську лісту, але виборча кампанія потягла за собою кошти й загнала деякі громади в довги, які вони просять допомогти їм сплатити.

Читаєш ті листи, дивишся на фотографії й бачиш страшну руйну, велике людське горе, бизивхідне положення. Ні куска хліба в хаті, ні бараболі; нема що їсти, деме чим засіяти чи засадити клантик землі. Та ще й той клантик землі

занесено камінням, намулом. Господарство зруйноване. Допомоги нема. Бо що-ж то тої допомоги з Канаді в порівнянні з тою страшною руйною? Радянська Україна зібрала велику допомогу в збіжжю, але скажена польська шляхта, її уряд не дозволила перестати цього збіжжя через кордон і роздати голодним.

Так нищить польська шляхта бідняцьке українське населення. А українські пані, куркулі-хлібоїди це й вислугують її за це, бенкетують з нею на равах, запиваючи свою хруніську згоду шампанським.

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯМ ЧЛЕНСТВА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

В минулому числі "Укр. Роб. Вістей" вміщено було поклик Головного Українського Агітпропкому за збільшенням членства Комуністичної Партії Канади, поклик, який не сміє залишитися без відгуку.

Комуністичні партії в цілому світі є тепер єдиними справжніми боєвими революційними організаціями, що провадять героїську класову боротьбу проти капіталістичного визиску, що викривають перед працюючими масами шалене зброєння світового капіталу до нової світової війни, що викривають змови світових імперіалістів проти Радянського Союзу, що стоять в обороні всіх колоніальних поневолених народів.

Комуністичні партії всюди, в усіх країнах є передовими стежами пролетарських армій, чи то в боротьбі робітництва за кусок хліба, за кращі умовини праці, чи то в боротьбі за визвіл з соціального чи національного гнету. Комуністичні партії є тими організаціями, на яких спираються перші найтяжчі удари капіталістичної влади, вони борці з рядів комуністичних партій перші йдуть в тюрми, на заслання, навіть на смерть за те, що хочуть знищити неправду і визиск людини людиною.

Але комуністичні партії стоять міцно в боротьбі тільки тоді, коли вони мають чисельне членство й коли те членство є свідоме, міцно зорганізоване й дисципліноване. Ми, українські робітники, головню ті, що від років є вже членами освітніх та запомогівих організацій, що маємо вже певну школу організаційної праці й організаційного досвіду, не повинні замирати на цьому кроці, ми повинні зробити ще один рішучий крок вперед і ставати членами Комуністичної Партії Канади. Зробити це ми повинні тепер, не відкладаючи на завтра, бо тільки сир відкладений — добрий.

Вступати в комуністичну партію — це значить збільшати ряди революційної армії, зміцнювати боротьбу за кращий кусок хліба, за визвіл працюючих з капіталістичного визиску.

СВІТОВА ЧЕРВОНА ПРЕСА.

До найкращих органів компартії належать берлінська "Роте Фане", паризька "Іманіте" та лондонська "Воркерс Лайф", що стоять на дуже високому рівні розвитку.

Берлінська "Роте Фане" — це вірцева ленінська газета, що організує громадську думку революційного німецького робітництва. Видавана, як центральний орган німецької компартії, що має ще з 30 провінційних газет (найкраща з них — "Гамбургер Фольксцайтунг") та журналів, "Роте Фане" власне, не має бути масовою газетою. Проте газету так поставлено, що її майже всю може читати кожний робітник.

Видання "Роте Фане" — це вірцева ленінська газета, що організує громадську думку революційного німецького робітництва. Видавана, як центральний орган німецької компартії, що має ще з 30 провінційних газет (найкраща з них — "Гамбургер Фольксцайтунг") та журналів, "Роте Фане" власне, не має бути масовою газетою. Проте газету так поставлено, що її майже всю може читати кожний робітник.

Вона дуже жававо, по-бойовому, часто-густо мальовничо провадить і обслуговує чергові кампанії, ґрунтовно висвітлює міжнародний робітничий рух і політичне життя, чудово сполучаючи все це з поточними потребами німецького робітництва.

А понад усю "Роте Фане" визначається тим цільним зв'язком із широкими масами робітників і роборів, що з кожним днем живить і підсилює її в завзятой боротьбі проти отрути буржуазної та угородівської преси.

До заобутків "Роте Фане" треба, безперечно, залічити й велике поліпшення її змісту: вона в кожному числі дає не тільки чимало фотографій (щобго німецькі газети взагалі уникують), але й поважний літературний, мистецький, критичний та науковий матеріал.

Проте, не можна обминути деяких хиб цієї газети: вона ще не досить збільшила свій тираж, деякі статті ще заводять, подекуди ще трохи "політичності" і "політичності", що його так картвал Ленін. Але це зовсім не органічні хибі "Роте Фане", і їх дуже легко позбутись.

Орган французької компартії "Іманіте" побудований за типом масової газети. З цього погляду "Іманіте" може правити за зразок масової революційної пролетарської газети, до того-ж технічно чудово видаваної, що непохитно стоїть перед навалою могутньої капіталістичної преси і, зокрема, — преси паризьких бульварів. Уміщуючи на своїх шпальтах найрізноманітніший матеріал

нею тижневик компартії "Ла Анторча".

В Америці компартія видає чимало газет та журналів. Найбільший вплив має єдина в світі щоденна комуністична газета англійською мовою "Дейлі Воркер", орган "Воркерс Парті", видаваної у Нью Йорку. Ця газета чим-раз шільніше зв'язується з робітничими масами, має сітку роборів, а останніми часами — навіть військ — та фальткорів.

Такі найголовніші газети міжнародного революційного робітництва. Є ще чимало гарних зразків бойової робітничої преси, як от, скажімо, паризька "Ла Ві Уврієр", лондонська "Сондей Воркер", то-що, але ми не спиняємося на них через брак місця. Відзначимо ще тільки, що загальний тираж закордонної червоної преси становить кілька мільйонів примірників.

Видавана на робітничі центри, серед великих і часто неймовірно трудновів капіталістичного оточення, знайомих репресій, штрафів, ув'язнення та інших "гараздів" демократії, світова червона преса нехтує всіма перешкодами й бадьоро несе ленінське слово до найширших мас трудящих і готує їх до останнього рішучого бою. М. Ковальський.

ТАМ, ДЕ БУШУВАЛА ПОВІНЬ.

Сироти, жертви страшної повені, в селі Колодубах, повіт Рудав, в Галичині. (Фотографія т. Навізівського.)

Частина селян-нуждарів в селі Братівцях, стрийського повіту, перед роздачею допомоги. (Фотографія т. Навізівського.)

ЯК ДІД ОЛЕКСА ГРАМОТИ ВЧИВСЯ.

(Під увагу тим, що не хочуть вчитися читати й писати.)

Закінчивши писати справку, секретар замахнув рукою зама-ло не через увесь стіл, потім хитро закрутив пером на одному місці і на папері виїхали металеві виркрутаси. Далі перо закрутилось-закрутилось, мов мишура у пастці сміхуляси: праворуч, ліворуч, лишинши за собою заплутані лінії.

От і все! — промовив секретар, задоволений своїм підписом.

Дід Олекса стежив за рукою секретаря й дивувався зі спритності пишаревих рук.

Сміх менє бере, — нарешті промовив старий, — коли я подивлюся, як ваше перо бідає по бомазі... крутиться сюди-туди, ну, чисто миша! Що то грамота!..

От ходіть до лікнепу, — порадив секретар, — то й ви отак писатимете.

Е, шкода!.. Далеко кудозому до зайця. Півсотні літ прожив без грамоти, а тепер вже дарма!.. Не буде з мене секретаря... — посміхнувся дід.

А що дасте, як я вас зараз навчу розписуватися? — почав секретар. — Ану, розпишіться!

Та дур вам!.. — одмахнувся старий.

Ні, ні!.. — уперся на своєму секретарі. — Розписуйтесь самі, а то й справки не видам. Секретарі силують посадити діда на свій стілець, всунув ручку в незграбні дідові пальці.

Пишіть. — О... Це буде, значить, — Олекса.

Та як-же його писати?

Малюйте кружало.

Старий підобрав довгу бороду, що вінником лізла на стіл, схилив голову набік і трюхи настобуривши лоба, мов хотів побукатися з кимсь, дуже спроквола, намалював кружало.

А тепер прізвище — Лата. Дід здвигнув плецима.

Малюйте ковынку, — почав секретар, — тільки держакком до гори, а відтіля лінійку вниз... Так... Тепер крокуку... Так... так... А біля крокуки молоток... Ні, ні... коло неї... поспіть... Так. Так. Тепер ще крокуку. Олекса старанно виводив букву за буквою.

От ви й розписалися, — врешті ймовив секретар.

Хіба?! — здивувався той.

Ну-да... Вийшло О. ЛАТА.

Ото штука!.. — радів задоволений старий. — Й-бо, що ця грамота, здається, не така велика мудрація. Й-пра... — А тепер, — промовив секретар, — йдіть до Микити Івановича, до вчителя, й запишітьсь в лікнеп, та й буде вчитися. Початок уже зробили.

Дід Олекса замислився і похвилі сказав:

А що як справді піти? Га? Даліє тут хитроців немає...

Загорнув справку й пошуктигав, підпираючись ціпком, просто до школи.

Через кілька днів дід Олекса

сидів у своїй хаті край столу, застеливши добру ровонину книги бородою, й вичитував: — Бу-ли па-ни, — бу-ли ра-би...

Ей, ти, грамотію, посунься далі, а то локшини менє немає де качати, — накиннулася на старого його баба.

Не перебаранчай, криса неписьменна, — мовив серйозно дід. — Знай з ким діло маєш!..

Подумаєш, який освічений став! — розсердилася стара. — Дивитися на книжку, як теля на нові ворота, та й губу копить...

Колісь тільки дивися, а тепер і читай... От і читаю. І знову забувобив: — Бу-ли па-ни, — бу-ли ра-би...

Не-ма па-нів, — не-ма ра-бів...

С. Добровольський.

ЗАМІТКИ.

"ТЕРОР" І "ПОРЯДОК".

Відберуть, китайські робітники і селяни місто від китайської та світової імперіалістичної реакції, то зараз її читаємо в "народній пресі":

"Страшний і кровавий терор китайських комуністів над китайським народом. Банди комуністів вдерлися до міста і вирізали сотки тисяч мирного населення, маленюк дітей та зруйнували майно горюган. Над цілим Китаєм насувається хмара страху червоного терору".

Таке про захоплення робітниками і селянами влади випикує так звана "народна преса" ріжних зарасок. Оттак просто сдби випикує без-жадних доказів, фактів, без жадного обґрунтування.

Так пише, бо так потрібно писати.

"Комуністи бють Китайців"! Хіба-ж комуністи, це якась окрема народність? Китайські комуністи так-же само належать до китайської нації, як Чан Кай-Ши та інша китайська генеральщина.

Але "народна преса" старається затуманити своїх читачів тим, що ніби комуністи, це якась окрема нація і не має нічого спільного з тою народністю та країною, в якій провадиться боротьба.

Таке саме читали ми й про російську революцію.

"Комуністи бють Росіян"! А в "нашій" також "народній" пресі ми читали:

"Комуністи бють Українців"! Тими-ж комуністами були українські робітники і селяни, горюган України, такі-ж самі, як були російські робітники і селяни, якими зараз є китайські робітники і селяни.

Капіталістична та всяка продажна преса стареться все грати на національні струни, коли провадиться класова боротьба робітничої класи проти пануючої класи.

Це саме вона зараз пише про Китай. "Рятує китайську націю". Коли робітники і селяни відберуть місто від реакції, то зараз "банди комуністичні", "страхиття червоного терору" і т. д. Як тільки китайські реакційні генерали відобють від робітників і селян якусь місто, то та сама "народна преса" повідомляє:

"В цілім Китаю, китайський народ заводить порядок. Арештовано тисячі комуністичних бандитів і всім повіднітию голови. Зруйноване майно привернено назад китайському народові".

Як можна зруйноване передавати, коли воно вже "зруйноване"? Але до "заведення порядку" треба й ще щось додати. Чи всі читачі розберуться над тим? Чи всі редактори розберуться над тим? Вони "капустяні голови", як писав Шевченко.

Драпка.

ЕКСПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ ЦУКРОРЕСТУ РОЗГОРТАЮТЬСЯ.

Цукортрест розгортає свої експортні операції. Цукор вивозить спеціальними пароплавом до Німеччини, Голландії, Бельгії і Данії. Крім того в травні буде відіслано великі партії цукру до Владивостоку, Архангельську й Олександрію.